

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2681/2020
16.11.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Панић, адвокат из ..., против туженог Друштва за реосигурање „Дунав-РЕ“ а.д.о. Београд, кога заступају адвокати адвокатске канцеларије „Лазаревић и Тршић“ из ..., ради поништаја одлуке о накнади штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 55/2019 од 14.02.2020. године, у седници већа одржаној 16.11.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 55/2019 од 14.02.2020. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 545/16 од 10.09.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду бр. ... од 14.01.2016. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да га реинтегрише у процес рада на радном месту које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му на име накнаде материјалне штете због незаконитог отказа исплати новчане износе са законском затезном каматом, који су ближе наведени у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да у корист тужиоца уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање – Филијала Београд доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 23.01.2016. до 31.05.2017. године на износе наведене у ставу трећем изреке пресуде. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова поступка тужиоцу исплати износ од 249.924,00 динара, са законском затезном каматом од 10.09.2018. године као дана пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 55/2019 од 14.02.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, у делу става другог изреке у ком је усвојен захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоца интегрише у процес рада, у ставу трећем, четвртм и у делу става петог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 249.924,00 динара, са затезном каматом од

дана наступања извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у преосталом делу става петог изреке првостепене пресуде, тако што се одбија као неоснован захтев тужиоца да се обавезе тужена да на досуђени износ трошкова парничног поступка од 249.924,00 динара плати затезну камату почев од 10.09.2018. године као дана пресуђења до дана наступања извршности пресуде. Ставом трећим изреке, укинута је решење о трошковима парничног поступка садржано у преосталом делу става другог изреке првостепене пресуде и одбачена је тужба тужиоца да га тужени распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима.

Против правноснажне другостепене пресуде, ревизију је благовремено, преко пуномоћника, изјавио тужени због битне поврде правила поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са VII степеном стручне спреме и по занимању дипломирани ..., био у радном односу код туженог на неодређено време на основу уговора о раду број ... од 29.09.2010. године, на пословима ... почев од 01.10.2010. године. На основу анекса број ... уговора о раду од 27.03.2015. године, тужилац је премештен на послове ... у ... почев од 10.04.2015. године, за које је Правилником о унутрашњој организацији и основама систематизације послова предвиђен VI/I VII/I степен стручне спреме, знање енглеског језика и познавање рада на рачунару. Тужилац је приликом саслушања у својству странке тврдио да не испуњава услове за рад на том радном месту, јер не зна енглески језик и није завршио одговарајућу обуку за рад на рачунару коју му тужени није организовао. Тужени је 03.11.2015. године изрекао тужиоцу меру опомене уз упозорење због учињене повреде радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 1) Закона о раду и члана 111. став 2. тачка 1) Колективног уговора код послодавца због недовољног залагања да своје радне обавезе извршава квалитетно и благовремено и да не ремети процес рада. Тужени је 20.11.2015. године тужиоцу изрекао и меру опомене уз упозорење због непоштовања радне дисциплине утврђене општим актом послодавца са најавом отказа на основу члана 179. став 3. тачка 8) Закона о раду и члана 111. став 3. тачка 8) Колективног уговора код послодавца због неоправданог одсуства у току рада 20.10, 21.10, 22.10, 23.10. и 28.10.2015. године. Тужени је тужиоцу 24.12.2015. године поново упутио упозорење због непоштовања радне обавезе, а 28.12.2015. године упозорење због непоштовања радне дисциплине. У одговору на упозорење тужилац је навео да тужени није организовао одговарајућу обуку из области продаје реосигурања од стране стручног лица и да 24. и 25.12.2015. године није користио одмор, већ је извршавао своје радне задатке. Тужиоцу је 14.01.2016. године отказан уговор о раду решењем туженог због повреде радне обавезе и кршења радне дисциплине, јер током 15 радних дана у току новембра месеца није започео са обављањем радних задатака и није показао интересовање да приступи обуци, а 23. и 24.12.2015. године је користио одмор у трајању дужем од 30 минута.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да тужилац није испуњавао услове рада прописане Правилником за рад на радном месту сарадника у продаји реосигурања јер није имао знање енглеског језика, као и да тужилац није неоправдано одсуствовао са рада 24. и 25.12.2015. године. По ставу првостепеног суда, у ситуацији када запослени не испуњава услове за обављање послова свог радног места на које је распоређен, послодавац објективно од запосленог не може очекивати успешну реализацију поверених послова, јер запослени нема потребну тражену радну способност. Неиспуњавање задатих циљева и задатака у том случају не може се сматрати кривицом запосленог, па стога нема несавесног и немарног неиспуњавања радних задатака тужиоца у новембру 2015. године на радном месту за које није испуњавао услове рада.

Првостепени суд је оценио да је без утицаја на ову правну ствар чињеница да је тужени организовао обуку тужиоца за рад на радном месту за које није испуњавао услове рада, зато што прописани услови за рад морају бити испуњени већ приликом распоређивања запосленог на рад, а образовање и стручно усавршавање запослених који су распоређени на радна места за које испуњавају услове рада врши се у смислу члана 49. Закона о раду, кад то захтева потреба процеса рада и увођења новог начина и организације рада.

У погледу непоштовања радне дисциплине утврђене Одлуком о радном времену и начину евидентирања радног времена послодавца, првостепени суд је закључио да тужени није доказао одговорност тужиоца да је дана 24.12. и 25.12.2015. године користио дневни одмор дуже од 30 минута супротно наведеној одлуци, а из евиденције присуства на раду и лекарског извештаја од 11.02.2016. године и специјалистичког извештаја од 25.12.2015. године, као и из исказа тужиоца утврдио је да је тужилац користио паузу у наведеним данима из оправданих разлога – да би узео дознаке за боловање и отишао да прими ињекцију.

Другостепени суд је у побијаној пресуди у највећем делу жалбу туженог одбио и потврдио првостепену пресуду, осим за трошкове и враћање на рад на одговарајуће послове у ком делу је првостепена пресуда укинута и тужба одбачена. Другостепени суд је у свему прихватио разлоге из првостепене пресуде наводећи да тужени у жалби није предочио чињенице које би указивале на то да тужилац није извршавао своје радне обавезе.

Одредбама члана 179. став 2. тачка 1) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...75/14) прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе, а ставом 3. тачка 8) истог члана закона, да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се у ревизији туженог наводи да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 396. став 1. ЗПП, јер другостепени суд није оценио битне жалбене наводе. Сагласно одредби члана 396. став 2. ЗПП, ако се пресудом жалба одбија, суд не мора да детаљно образлаже пресуду у случају да прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену

материјалног права. Међутим, наведеног одредбом не искључује се дужност другостепеног суда да оцени жалбене наводе који су били или могли бити од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

У овом конкретном случају, другостепени суд је прихватио закључак првостепеног суда да не постоји повреда радне обавезе тужиоца која му је оспореним решењем стављена на терет – несавесно и немарно извршавање радних задатака, јер тужилац није испуњавао услове за обављање послова на радном месту на које је распоређен анексом уговора о раду, па да стога није од утицаја чињеница да је тужени организовао обуку тужиоца за рад на новом радном месту. Али, у образложењу другостепене пресуде није оцењен жалбени навод да је пресудом Првог основног суда у Београду П1 1605/15 од 23.02.2017. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4508/17 од 25.06.2017. године, одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи анекс 2 уговора о раду број ... од 27.03.2015. године, закључен са туженим. Питање законитости премештаја тужиоца на ново радно место које је правноснажно расправљено у посебној парници, свакако је могло бити од утицаја на правилност закључивања другостепеног суда о постојању повреде радне обавезе која је тужиоцу стављена на терет.

По налажењу другостепеног суда, првостепени суд је правилно оценио да тужени није доказао да је тужилац одговоран за повреду радне дисциплине с обзиром на то да је из евиденције присуства на раду и лекарског извештаја од 11.02.2016. године и специјалистичког извештаја од 25.12.2015. године, као и из исказа тужиоца утврдио је да је тужилац користио паузу у наведеним данима из оправданих разлога – да би узео дознаке за боловање и отишао да прими ињекцију. Тужени је у жалби указивао на то да у тужиочевом одговору на упозорење број ... од 28.12.2015. године нема ни речи о томе да је дана 24.12. и 25.12.2015. године тужилац излазио са посла по дознаке за боловање или због здравствених проблема, већ је тужилац тврдио да је ван зграде туженог извршавао своје радне задатке које му је непосредни претпостављени дао, а за које је тужени пружио доказе да нису постојали.

Одредбом члана 180. став 2. Закона о раду је прописана обавеза послодавца да у упозорењу наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење. Смисао упозорења је да запосленом стави до знања да је својим поступањем или непоступањем изазвао настанак отказног разлога, како би се запослени изјаснио о томе да ли отказни разлог који му је стављен на терет постоји или можда постоје околности које искључују његову одговорност и да би у том смислу понудио одговарајуће доказе. Послодавац одлучује да ли ће дати отказ имајући у виду наводе запосленог из изјашњења и доказе које је понудио запослени. У решењу о отказу уговора о раду послодавац се мора кретати у границама отказних разлога наведених у упозорењу и не може мењати или наводити нове разлоге због тога што би на тај начин запосленом ускратио право на одбрану.

Следом наведеног, другостепени суд је морао да оцени жалбени навод туженог да тужилац у току парничног поступка није могао изменити своје наводе из изјашњења на упозорење којима је оспоравао да је 24.12. и 25.12.2015. године прекршио радну дисциплину. Овај жалбени навод је могао бити од утицаја на правилну примену одредаба члана 179. став 3. тачка 8) и чл. 180. и 181. Закона о раду.

Све наведено показује да за сада није прихватљив став другостепеног суда о основаности тужбеног захтева због повреде правила поступка о праву странке на образложену судску одлуку која је у овом случају могла довести и до погрешне примене материјалног права.

Имајући у виду изложено, Врховни касациони суд је, на основу члана 415. став 1. ЗПП, решењем укинуо другостепену пресуду у целини и предмет вратио на поновно суђење другостепеном суду како би донео на закону засновану одлуку.

Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић